

Upotreba informaciono-komunikacionih tehnologija u preduzećima u Crnoj Gori 2013. godine

Istraživanje o upotrebi informaciono-komunikacionih tehnologija u preduzećima je sprovedeno na reprezentativnom uzorku od 600 preduzeća na teritoriji Crne Gore.

Ciljna grupa su preduzeća sa 10 i više zaposlenih koja su intervjuisana telefonskim putem u periodu od 1. do 15. aprila 2013. godine. Cilj istraživanja je da se dobiju podaci o zastupljenosti i korišćenju informaciono-komunikacionih tehnologija u preduzećima iz određenih sektora prema klasifikaciji NACE Rev2: administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti; finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja; građevinarstvo; informisanje i komunikacije; poslovanje nekretninama; prerađivačka industrija; snabdijevanje električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija, vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti; stručne, naučne i tehničke djelatnosti; transport i skladištenje; trgovina na veliko i trgovina na malo, popravka motornih vozila i motocikala; usluge smještaja i ishrane.

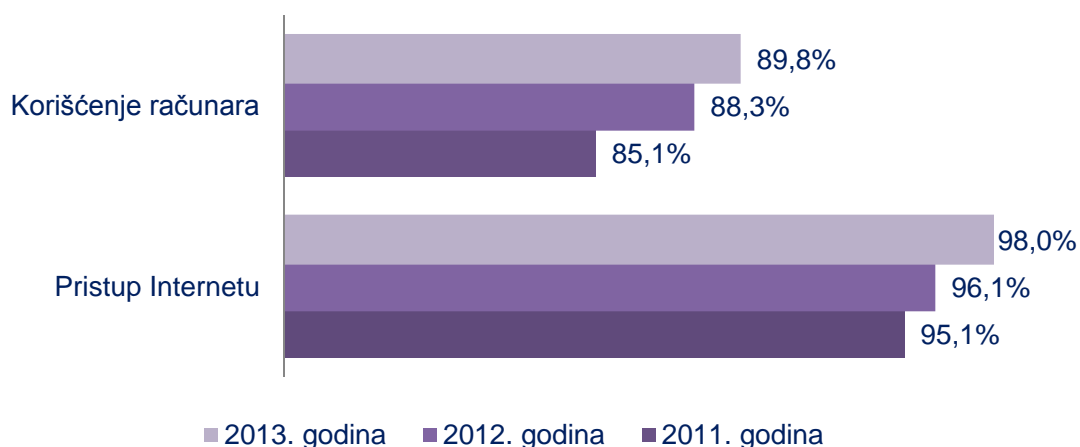
U Crnoj Gori 89,8% anketiranih preduzeća je izjavilo da je koristilo računare u svom poslovanju tokom januara 2013. godine. **Svi ostali podaci u ovom saopštenju se odnose samo na preduzeća koja su u svom poslovanju koristila računar(e) tokom januara 2013. godine, dok se pojedini podaci odnose na cjelokupnu 2012. godinu.**

Prema rezultatima istraživanja 67,8% preduzeća (koja su koristila računar u svom poslovanju) je svojim zaposlenim omogućavalo daljinski pristup e-mail sistemu, dokumentima ili aplikacijama preduzeća, tokom januara 2013. godine.

Kada je riječ o Internetu, istraživanje je pokazalo da je 98,0% preduzeća, koja su koristila računar, imalo pristup Internetu tokom januara 2013. godine. Ovo predstavlja rast od 1,9% u odnosu na prethodnu godinu.

Od preduzeća koja su imala pristup Internetu, 63,3% je odgovorilo da su imala Web Site/Home Page tokom januara 2013. godine, što predstavlja rast od 10,2% u odnosu na prošlu godinu.

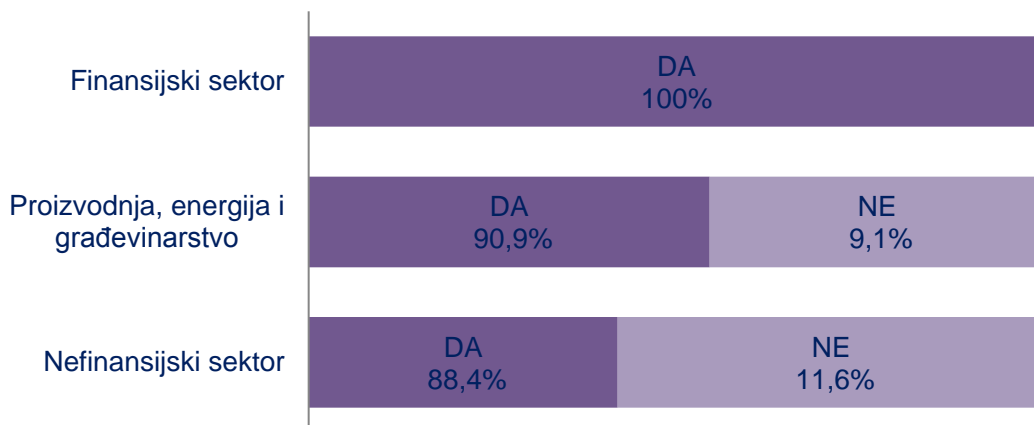
Grafik 1. Korišćenje računara i pristup Internetu preduzećima

U odnosu na 2012. godinu evidentan je rast broja preduzeća koja su koristila računar u svom poslovanju tokom januara 2013. godine i to za 1,5%, kao i procenat preduzeća koja su imala pristup Internetu za 1,9%.

Kada posmatramo preduzeća prema sektorima, na Grafiku 2 može se vidjeti procenat preduzeća koja su koristila računar u svom poslovanju tokom januara 2013. godine.

Grafik 2. Korišćenje računara prema sektorima/oblastima

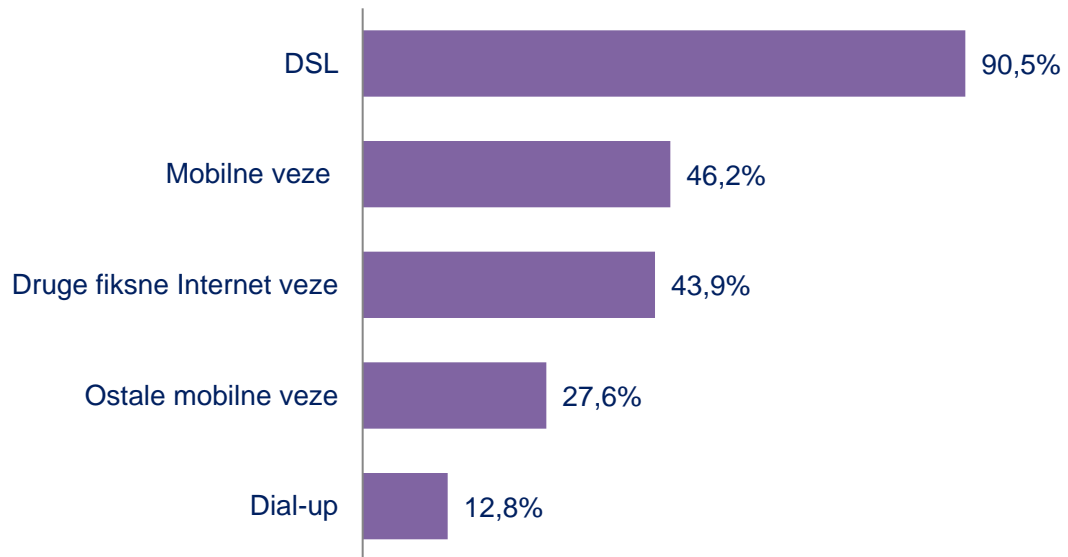

Preduzeća koja su imala pristup Internetu tokom januara 2013. godine, koristila su sledeće vrste eksterne konekcije sa Internetom:

- ✓ DSL (xDSL, ADSL, SDSL, itd.) veza
- ✓ Druge fiksne Internet veze (npr. kablovski Internet, zakupljena linija, Frame Relay, WiFi, WiMax itd.)
- ✓ Dial-up pristup preko telefonske linije ili ISDN veze
- ✓ Mobilne veze (preko 3G ili 4G mreže) koristeći UMTS, CDMA2000 1xEVDO, HSDPA, PDA, Smartphone, notebook, laptop
- ✓ Ostale mobilne veze (npr. analogni mobilni telefon, GSM, GPRS, EDGE itd.)

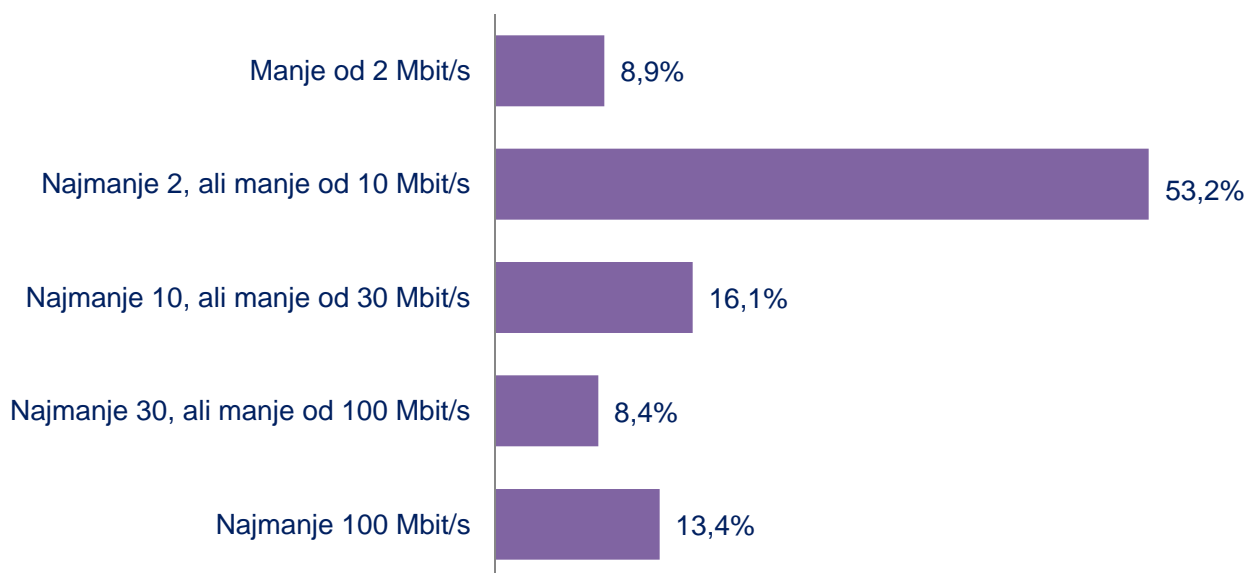
Kao što se može vidjeti na Grafiku 3, od preduzeća koja su imala pristup Internetu tokom januara 2013. godine, 90,5% preduzeća je imalo neki od DSL tipova konekcije. Druge fiksne Internet veze koristilo je 43,9% preduzeća, što predstavlja povećanje od 19,8%, u odnosu na prethodnu godinu. Mobilne veze je koristilo 46,2% preduzeća, što predstavlja povećanje od 8,7% u odnosu na 2012. godinu.

Grafik 3. Korišćenje eksterne konekcije sa Internetom u preduzećima

Rezultati istraživanja pokazuju da je 53,2% preduzeća za pristup Internetu koristilo maksimalnu brzinu od najmanje 2 Mbit/s, ali manje od 10 Mbit/s. Svega 8,9% preduzeća je izjavilo da je koristilo brzinu Internet konekcije manju od 2Mbit/s, dok je 13,4% preduzeća izjavilo da koristi brzinu Interneta od najmanje 100 Mbit/s.

Grafik 4. Maksimalna brzina Internet konekcije u preduzećima

Preduzeća koja su imala Web Site/Home Page tokom januara 2013. godine obezbjeđivala su više usluga, pa je 68,4% preduzeća izjavilo da je imalo sadržaj Web Site-a prilagođen redovnim posjetiocima, dok je 59,3% preduzeća omogućavalo pristup proizvodnim katalogima i cjenovnicima. Mogućnost da se posjetioci upoznaju sa proizvodima ili da ih osmisle omogućavalo je 54,1%.

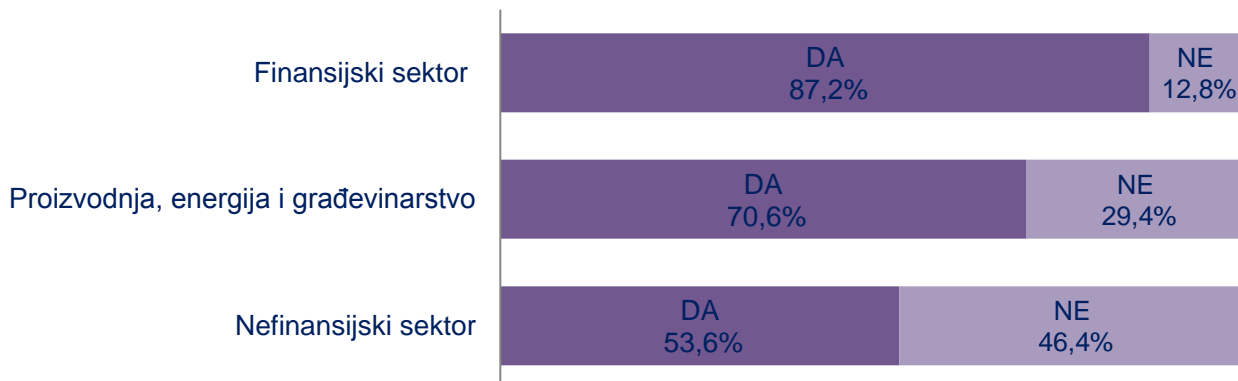
Grafik 5. Obezbeđivanje usluga putem Web Site-a preduzeća

Usluge javne administracije putem Interneta tokom 2012. godine koristilo je 61,0% preduzeća.

Evidentan je rast broja preduzeća koja su putem Interneta koristila usluge javne administracije za pribavljanje informacija za 3,0% u odnosu na prošlu godinu.

Grafik 6. Korišćenje usluga javne administracije prema sektorima/oblastima

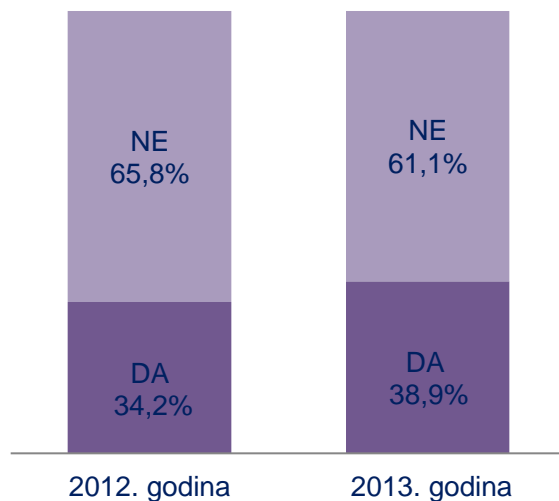
Procenat preduzeća koja su koristila Internet za pristup tenderskoj dokumentaciji u okviru elektronskog sistema nabavki u javnoj administraciji tokom 2012. godine iznosi 49,9%.

Prenosivi uređaji koji omogućavaju mobilnu vezu sa Internetom odnose se na:

- ✓ Prenosivi računari (npr. notebook, netbook, laptop, Ultra Mobile PC-UMPC, tablet računar itd.)
- ✓ Ostali prenosivi uređaji kao što su Smartphone, PDA telefone itd.

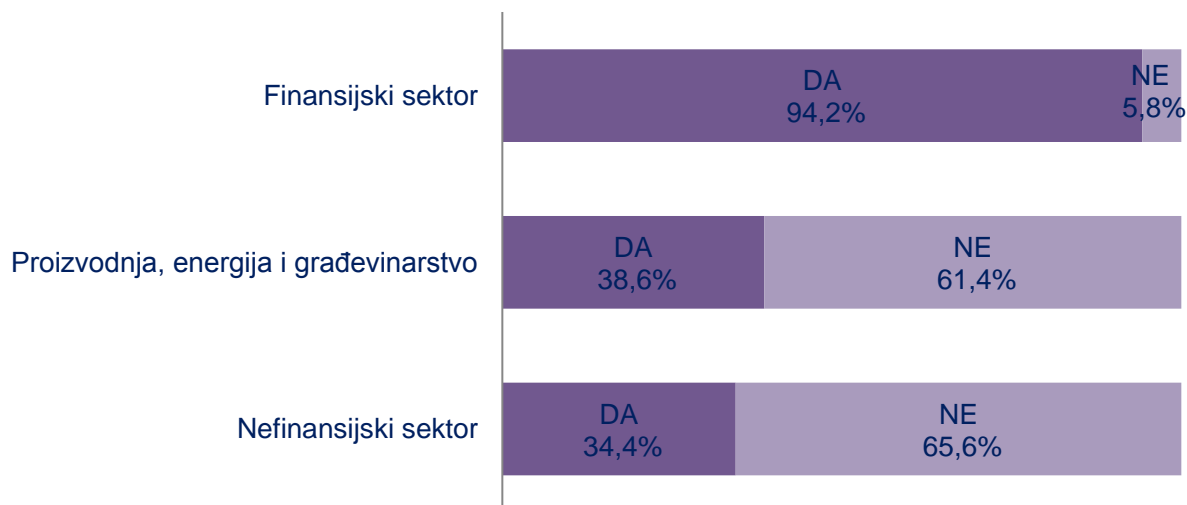
Procenat preduzeća koja su obezbjeđivala svojim zaposlenim prenosive uređaje koji su omogućavali mobilnu vezu sa Internetom za poslovnu upotrebu tokom januara 2013. godine iznosi 38,9%, što predstavlja povećanje od 4,7% u odnosu na prethodnu godinu.

Grafik 7. Obezbeđivanje prenosivih uređaja u preduzećima

Procenat preduzeća koja su obezbjeđivala svojim zaposlenim prenosive uređaje najveći je u finansijskom sektoru i iznosi 94,2%

Grafik 8. Obezbeđivanje prenosivih uređaja u preduzećima prema sektorima

Preduzeća koja su imala pristup društvenim medijima najviše su koristila društvene mreže i Web Site-ove za razmjenu multimedijalnog sadržaja tokom januara 2013. godine.

Grafik 9. Korišćenje društvenih medija u preduzećima

Automatska razmjena podataka između preduzeća i drugih IKT sistema izvan preduzeća podrazumijeva razmjenu poruka (npr. narudžbenice, fakture, poslovi plaćanja ili opis proizvoda) preko Interneta ili druge računarske mreže u dogovorenom formatu koji omogućava njihovu automatsku obradu (npr. XML, EDIFACT, itd.) bez ručno kucanih individualnih poruka.

Procenat preduzeća koja su koristila automatsku razmjenu podataka između preduzeća i drugih IKT sistema izvan preduzeća tokom januara 2013. godine iznosi 47,2% i povećao se za 9,5% u odnosu na prethodnu godinu.

Preduzeća koja su vršila automatsku razmjenu, najčešće su primala elektronske fakture 83,3% i slala ili primala informacije o proizvodima 81,3%, kao što je prikazano na Grafiku 10.

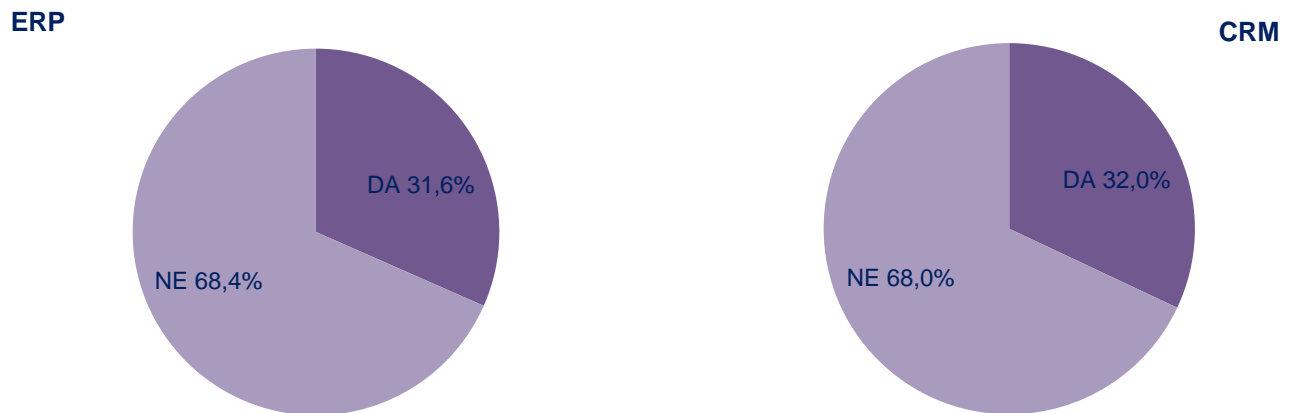
Grafik 10. Svrha korišćenja automatske razmjene podataka izvan preduzeća

Automatska razmjena informacija između različitih službi preduzeća podrazumijeva korišćenje jedne jedine softverske aplikacije za podršku različitim službama preduzeća; povezivanje podataka između softverskih aplikacija koje podržavaju različite službe preduzeća; korišćenje zajedničke baze podataka ili skladišta podataka kojima se pristupa preko softverskih aplikacija koje podržavaju različite službe preduzeća i automatsku razmjenu podataka između različitih softverskih sistema.

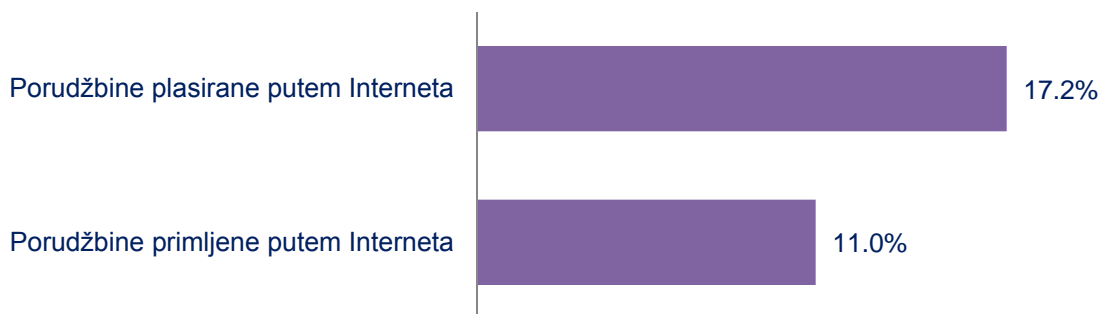
Procenat preduzeća koja su koristila softverski paket ERP¹ za razmjenu informacija o prodaji i/ili nabavkama sa drugim internim službama iznosi 31,6%, dok je 32,0% preduzeća koristilo softversku aplikaciju CRM² za upravljanje informacijama o klijentima.

Grafik 11. Korišćenje softverskih paketa ERP i CRM

Procenat preduzeća koja su primala porudžbine putem Interneta iznosi 11,0%, dok procenat preduzeća koja su plasirala porudžbine putem Interneta iznosi 17,2%.

Grafik 12. Korišćenje Internet trgovine u preduzećima

¹ ERP (Enterprise Resource Planning) sastoji se od jedne ili više softverskih aplikacija koje integrišu podatke i procese kroz nekoliko poslovnih funkcija preduzeća.

² CRM stavlja potrošača u centar svojih aktivnosti i odnosi se na korišćenje informacionih tehnologija za prikupljanje, integraciju, obradu i analizu informacija u vezi sa klijentom.

METODOLOŠKA OBJAŠNENJA

Zavod za statistiku Crne Gore sprovodi istraživanje o upotrebi informaciono-komunikacionih tehnologija u Crnoj Gori. Ovo istraživanje se odnosi na upotrebu informaciono-komunikacionih tehnologija u preduzećima, kao i na upotrebu informaciono-komunikacionih tehnologija od strane domaćinstava i pojedinaca.

Preduzeća

- ✓ Istraživanje je sprovedeno u periodu od 01. do 15. Aprila 2013. godine.
- ✓ Telefonski intervju.
- ✓ Stratifikovani uzorak. Veličina uzorka 600 preduzeća.
- ✓ Ciljna *grupa* su preduzeća sa 10 i više zaposlenih po djelatnostima (NACE Rev. 2).
- ✓ Referentni period za najveći broj pitanja je januar 2013. godine, dok su se pojedina pitanja odnosila na cjelokupnu 2012. godinu.

Podaci se publikuju i na našem web sajtu www.monstat.org

Izdaje i štampa Zavod za statistiku Crne Gore (MONSTAT)
81000 Podgorica, IV Proleterske br.2, telefon (+382) 20 230-811, telefaks (+382) 20 230-814

Saopštenje pripremili:
Milica PAVLOVIĆ
Marko RADUNOVIĆ

Tel. +382-20-230-791

E-mail: contact@monstat.org